

ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΑ

VIII

Πιθανόν τὸ πνεῦμα, ὅπως τὸ ἀκούει τις ἐν τῷ κόσμῳ, νὰ μὴ εἶναι τὸ ἀληθές πνεῦμα. Δυνατὸν εὐφυῆς ἀνὴρ νὰ μὴ διακριθῆ ἐν αἰθούσῃ. Τὸ πνεῦμα, ὅπερ πρέπει τις νὰ ἔχη ἐν αἰθούσῃ, δὲν ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι μέγα, ὅπως αἱ variatinos μουσικοῦ δὲν ἀποτελοῦσι τὴν ἀληθῆ μουσικὴν. Τὸ πνεῦμα χρειάζεται τόπον, ἐλευθερίαν, ἀντικείμενα, λόγον τινα ὑπάρξεως, δὲν ὁ λοιπὸς κόσμος δὲν δύναται νὰ τῷ παρέξῃ. Ἐν αἰθούσῃ πρέπει νὰ φλυαρῇ τις μόνον· νὰ ὁμιλῇ θὰ ἦτο σχολαστικόν. Καὶ ἵνα φλυαρῇ τις καλῶς ἐν αἰθούσῃ, πρέπει νὰ μὴ ἔχη ἢ νὰ μὴ δίδῃ μείζονα ἔντασιν εἰς τὴν φωνὴν του.

Ἐχειν τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἢ μᾶλλον ἔχειν πνεῦμα κατὰ τὸν κόσμον εἶναι κατέχειν τὴν τέχνην τοῦ ἀρέσκειν, εἶναι ἔχειν ὅ,τι καλοῦσι προτέρημα ἐπίζηλον. Οὐχ ἦττον πλεονέκτημα δὲν εἶναι, πολὺ δ' ὀλιγώτερον ἀξία.

Τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου δὲν εἶναι ἀνωφελές εἰς ἀνδρα βλέποντα τὸν κόσμον, εἶναι ὁμῶς ἀπαραίτητον εἰς γυ-

ναῖκα τοῦ κόσμου. Ὁ κόσμος μὲ τὰς προλήψεις του, τὰς κρίσεις του, τὰς μικρὰς ἰδέας του καὶ τὰς μεγάλας προφάσεις του, ἔχει διὰ γυναῖκα τοῦ κόσμου σπουδαιότητα, ἢν δὲν ἔχει δι' ἀνδρα. Ὀλίγιστοὶ ἀνδρες ὑπάρχουσιν ἐν ἡμῖν στερούμενοι κλίσεων, παθῶν ἢ ἄλλων αἰσθημάτων, ἵνα δύναται τις νὰ εἴπῃ περὶ αὐτῶν ὅτι δὲν εἶναι ἀνθρωποι τοῦ κόσμου. Ὑπάρχουσι τούναντίον πλεῖστοι γυναῖκες, ἠναγκασμένοι νὰ εἶναι γυναῖκες τοῦ κόσμου. Τοῦ κόσμου δὲ ὄντος αὐταῖς τοῦ μόνου ἐπιτρεπομένου εἰς αὐτὰς θεάτρον, εὐρίσκουσι μέσον νὰ παίζωσιν ἐν αὐτῷ τὰ πάντα, ἀπὸ τῆς κωμωδίας μέχρι τῆς τραγωδίας.

Ἐντεῦθεν ἡ διάκρισις, ἣτις πρέπει δικαίως νὰ γείνη μεταξύ τῆς γυναικὸς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνδρὸς τοῦ κόσμου, μεταξύ τοῦ πνεύματος, ὃ πρέπει νὰ ἔχη ἐκεῖνη καὶ τοῦ πνεύματος, ὃπερ δύναται νὰ ἐξαρκῆσθαι εἰς τοῦτον, ἵνα διαλάμψωσιν ἀμφοτέρω ἐν τῷ κόσμῳ.

Αἱ γυναῖκες αἱ κατέχουσαι εἰς βαθμὸν μέγαν τὸ πνεῦμα τοῦτο τοῦ κόσμου εἶναι συχνάκις ἔξοχοι γυναῖκες. Τούναντίον ὑπάρχουσιν ἀνδρες κατέχοντες αὐτὸ καὶ ὄντες μηδέν.

IX

Γυνὴ καὶ μάλιστα γυνὴ πολὺ εὐφυῆς οὐδέποτε νομίζει ἑαυτὴν ἐντελῶς ἀσχημον. Ὅσον ἀγγίλους δὲ καὶ ἂν ἡ ἀσχημος γυνὴ, οὐδέποτε εἶναι ἀρκούντως εὐφυῆς, ὅπως

δύο συζύγων τῆς· οἱ δύο οὗτοι ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀποτεινόμενοι πρὸς αὐτὴν ἐναλλάξ, ὡς ἐν ταῖς κωμωδίαις, προσεπάθουν νὰ εὐρωσι τὰς καταλληλοτέρας, λέξεις ὅπως σύρωσι πρὸς ἑαυτὸν ἕκαστος τὴν καρδίαν τῆς συζύγου του.

— Ἐνθυμεῖσαι; ἔλεγεν ὁ Παῦλος, σ' ἐπῆρα καὶ δὲν εἶχες παρὰ μόνον τριακόσιας χιλιάδες προῖκα.

— Καὶ δὲν εἶχες οὔτε λεπτὸ ὅταν ἐγὼ, κατόπιν, σὲ πῆρα. Ἡ προῖκά σου εἶχε κατρακυλῆσει εἰς φουστάνια καὶ καπέλα καὶ ὁ κύριος εἶχε στραγγίσει τὴν κάσσα του ἔς τὴν λέσχη καὶ ἔς τὰ ἄλογα.

— Μόνον τριακόσιας χιλιάδες εἶχες, καὶ εἰμποροῦσα νὰ πάρω τὴν Ἑλένη πού εἶχε ἐν ἑκατομύριον.

— Ναὶ μὲν, ὁ πατέρας σου μοῦ εἶπε: «Ἐκναδίδω ἄλλαις τριακόσιας χιλιάδες προῖκα εἰς τὴν κόρη μου» ἀλλὰ μ' ἐπλήρωσε μὲ μετοχὰς ἐνὸς μεταλλουργείου, αἱ ὅποια μετοχαί, εἰς διάστημα δεκαοκτῶ μηνῶν κατήνησαν ν' ἀξίζουσιν δεκατέσσαρες χιλιάδες ἀντὶ τριακόσιας.

— Ἐμένα δὲν μ' ἔννοιαζε σταλιά διὰ χρήματα. Ἐγὼ ἔλεγα πάντα: «Ἄν πανδρευθῶ, θέλω νὰ πάρω τὴν περὶ ὠραία καὶ τὴν περὶ εὐμορφονδυμένη γυναῖκα τοῦ Παρισίου» Γι' αὐτὸ, σ' ἐκλεξα, Ἰωάννα.

— Δεκατέσσαρες χιλιάδες! μόνον δεκατέσσαρες χιλιάδες ἐπῆρα! . . . Καὶ ἐν τούτοις σοῦ ἀρνήθηκα καμμία φορὰ νὰ πληρώσω τοὺς λογαριασμοὺς τῆς μοδίστρας σου; Ἦσαν φοβεροὶ ἐν τούτοις αὐτοὶ οἱ λογαριασμοί. Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη ἕνα ἀπὸ δέκα ἐπτὰ χιλιάδες φράγκα.

— Καὶ ἐγὼ; ἐγὼ ἐπλήρωσα εἴκοσι τριῶν χιλιάδων λογαριασμόν. Καὶ ὅμως ἐγὼ δὲν εἶχα, ὅπως ὁ κύριος, τετρακόσιας χιλιάδες εἰσόδημα· ἀλλὰ ὑπερηφανευόμην τόσον διὰ τὴν εὐμορφίαν σου, Ἰωάννα, καὶ διὰ τὸν κρότον πού ἔκαμεν αὐτὴ ἡ εὐμορφία εἰς τὸν κόσμον! Ἡ πολυτέλειά σου ἦτο τὸ μεγαλειότερόν μου καύχημα καὶ ἡ μεγαλει-

τέρα μου φροντίς. Τί ἀμαξίαι! Τί ἄλογα! Τί οἰκοτολαίς διὰ τοὺς λακέδες! Καὶ ἡ κάμαρά σου πού σοῦ τὴν ἔστρωσα μὲ ἀτλάξι κερασί! Καὶ ἔπειτα θεωρεῖα, θεωρεῖα εἰς ὄλαις ταῖς πρώταις παραστάσεσι. Τριακόσια φράγκα ἐπλήρωσα διὰ τὴν πρώτην παράστασιν ἐνὸς δράματος πού τὸ σφύριξαν.

— Διὰ θεωρεῖα ὁμιλεῖ, διὰ θεωρεῖα! Κεὶ πρὶν ἀκόμη γίνω σύζυγος, ἐγὼ, κύριε, τὰ πλήρονα πάντοτε τὰ θεωρεῖα. Ἡ πρώτη παράστασις τοῦ μικροῦ φάουσι μ' ἐκόστισε τετρακόσια φράγκα, καὶ ἔδωκα πεντακόσια φράγκα τῷ 1868 διὰ τὴν εὐεργετικὴν τῆς Πάττης.

— Καὶ τὴν ἡμερομηνία ἀκόμη! Καὶ τὴν ἡμερομηνία θυμάται! Ἄλλ' ἐπρώγατε πέντε φοαῖς τὴν ἐβδομάδα εἰς τὸ σπῆτί μου, κύριε, ἀλλὰ ἐστρμονόσασθε εἰς τὰ θεωρεῖά μας εἰς τὸ Ἰταλικὸ θέατρον καὶ εἰς τὸ Μελοδράμμα, καὶ τώρα κάμνετε τόσον θόρυβον γιὰ δύο τρία καψθεωρεῖα πού ἐπροσφέρατε εἰς τὴν γυναῖκά μου;

— Δύω τρία! . . . Ἀλλὰ μὰ τὴν ἀλήθειαν, τοιαῦται λεπτομέρειαι εἶνε ἀνάξια καὶ νὰ τὰς λέγῃ κανεῖς! . . .

— Κεὶ ἐγὼ αὐτὸ φρονῶ, εἶπεν ὁ Παντοδύναμος, ὅστις ἐν τῷ συννέφῳ του ἤρχισε ν' ἀνυπομονῆ. Μὲ λίγα λόγια, κύριε, μὲ λίγα λόγια, καὶ σεῖς κυρία, σὰς παρακαλῶ, ἀποφασίσατε.

Ἄλλ' ἡ Ἰωάννα ἔμενον ἀπαθῆς καὶ οἱ δύο σύζυγοι ἔλεγον, ἔλεγον, ἔλεγον, ἀδιακόπως.

— Ἐνθυμεῖσαι; ἔλεγεν ὁ Παῦλος. Διὰ σὲ κατέστρεψα τὸ μέλλον μου. Ἐδωκα τὴν παραίτησίν μου ἀπὸ λογαγὸς τῶν οὐσσάρων, διότι δὲν ἤθελες ν' ἀφήσης τὸ Παρίσι καὶ νὰ ἔλθῃς μαζί μου ἐκεῖ ὅπου μὲ ἔστειλαν φρουρά.

— Κεὶ ἐγὼ πού τὰ ἐσυμβίβασα μὲ τὴν αὐτακροτορίαν διὰ τὴν ἀγάπην σου; . . . Ὁ κύριος σὲ ἔφερνε εἰς ὅλα τὰ ὑπουργικὰ σαλόνια, εἰς ὅλους τοὺς ἐπιστήμους χοροὺς, εἰς ὅλαις ταῖς παραστάσεσι τοῦ Παλατιοῦ. . . . Αὐτὰ τὰ

λάβη πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν δυσμορφίαν της, καὶ οὐδεμίαν ἠθελε δεχθῆναι ἢ ἀνταλλάξῃ τὸ πνεῦμά της, δηλ. μόνιμον πλεονέκτημα, ἀντὶ ἐφημέρου ὀλίγων ἐτῶν καλλονῆς.

X

Ἡ δυσμορφία εἶναι ὡς ἡ κηλὶς τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος, ἣν τὸ ὕδωρ τοῦ βαπτίσματος δὲν ἠδυνήθη

ἢ ἀποπλύνῃ, καὶ ἤτις ἔμεινεν ὁρατὴ ἐπὶ τῆς μορφῆς της. Δὲν δύναται νὰ τὴν συγκαλύψῃ διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγαθότητος· ἡ ἀσχημος κακία εἶναι δις ἀπεχθής. Εἶναι δυσμορφία τῆς ψυχῆς προστιθεμένη εἰς τὴν τοῦ σώματος.

Fleur-d'amour.

πράγματα σὲ διεσκέδαζαν . . . Δὲν ἠθέλησες νὰ τ' ἀφήσῃς καὶ, πρὸς μέγα σκάνδαλον ὄλων τῶν ἰδικῶν μου, συγκατετέθην νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸ Παλάτι. Ἐγὼ εἰς τὸ Παλάτι, ἐμπρὸς εἰς ἓνα . . . Ναπολέοντα!

— Δὲν ἐπιτρέπονται τὰ πολιτικὰ, δὲν ἐπιτρέπονται, καὶ πρὸ πάντων δὲν ἐπιτρέπονται κακαὶ ἐκφράσεις διὰ τὸν Ναπολέοντα τὸν τρίτον, ὁ ὁποῖος ἦταν ὁ στύλος τοῦ Πάπα καὶ τῶν παπάδων.

— Ἐγὼ δὲν ὁμιλῶ πολιτικὰ, εἶπεν ὁ Παῦλος, ἐγὼ ἔχω πειστικώτερα ἐπιχειρήματα. Αἱ, Ἰωάννα, ἀγαπητῆ μου Ἰωάννα ἐνθυμῆσαι . . . ὦ! . . . ὁ ἔρωσ μας! . . .

Ἐγὼ ὑπῆρξα ὁ πρῶτος, ἐγὼ! . . . Ἐνθυμῆσαι τοὺς μακροὺς μας περιπάτους, τὸ ἑσπέρας, εἰς τὸ δάσος; ἐπηγαίναμεν σιγὰ, σιγὰ, πολὺ σιγὰ, εἰς τὰ μικρὰ μονοπάτια, καὶ ἀκουμβοῦσας τὴν κεφαλὴν σου ἐπάνω εἰς τὸν ὦμον μου! . . . ἔπειτα τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου μας, εἰς τὰς ἐξ, ἀνεχωρήσαμεν μόνον, οἱ δύο μας, μετὰ τὴν ἀμαξία. Ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μέγαρόν μου τὰ μεσάνυκτα. Ἐνθυμῆσαι τί κρῦο ἔκαμνε; Ὁ κάμπος ἦτο καταλευκος σὰν τὸν πέπλον σου. Καὶ τί φωτιὰ ἤραμε εἰς τὸ μέγαρον! καὶ πῶς ὅλα σιωποῦσαν τριγύρω μας καὶ ἡμεῖς ἀκόμη! καὶ εἰς ποίαν ταραχὴν εὐρισκόμεθα, ὀλομόναχοι, οἱ δύο μας! . . .

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, κύριε, ὑπέλαβεν ἀποτόμως ὁ Γεώργιος, τοιαῦται ἀναμνήσεις δὲν ἔχουν τὸν τόπον τῶν αὐτῆν τὴν στιγμήν.

— Πιθανόν, κύριε, ἀλλ' ἔχω καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐνθυμίσω εἰς τὴν γυναῖκα μου . . . νὰ τῆς εἰπῶ τὴν ἀγάπην μου, καὶ νὰ τῆς εἰπῶ προσέτι καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην μου. Ποῖος ἄλλος θὰ εἶχε τὴν ἰδικὴν μου ἐμπιστοσύνην; Πόσοι ἄνθρωποι ἤλθαν κακεντρεχῶς καὶ μοῦ εἶπαν «Πρόσεχε καλὰ τὸν Γεώργιον» — Γεώργιος ἦταν ἡ εὐγενεῖα τοῦ ἀπ' ἐδῶ—πρόσεχε καλὰ τὸν Γεώργιον. Σὲ ἀγαπᾷ πολὺ, τὸ ξεύρομεν ἀλλ' ἀγαπᾷ πρόσωπόν τι περισσότερο ἀκόμη καὶ ἀπὸ σὲ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶνε ἡ γυναῖκά σου.» Ἀλλ' ἐγὼ περιεφρόνησα ὅλας αὐτὰς τὰς διαδόσεις.

— Κ' ἐγὼ τὴν ἐδοκίμασα τὴν ἐμπιστοσύνην, κύριε. Ἀργότερα, κατόπιν σας, ὅταν ἔγινε κ' ἐγὼ σύζυγος, αἱ συκοφαντίαι δὲν ἐννοοῦσαν νὰ παύσουν. Διὰ τὸν Ἀντωνάκη μοῦ ὁμιλοῦσαν καθ' ἡμέραν, εἰς ἐμένα, διὰ τὸν Ἀντωνάκη, τὸν καλλίτερόν μου φίλον· τί κουταμάρα!

Παρετήρησα καλλίστα ὅτι ἡ Ἰωάννα δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστειλῇ ἐλαφρὸν ἀνασκίρτημα, ἀκούσασα τὸ ὄνομα τοῦ Ἀντωνάκη. Ἐγὼ τὸ παρετήρησα· ὁ Γεώργιος ὅμως δὲν παρετήρησε τίποτε καὶ ἐξηκολούθησε:

— Καὶ ὅταν ὁ Ἀντωνάκης ἐφρονεῦθη εἰς τὸ Μεξικόν, ὅταν μαθοῦσα τὴν ἀπροσδόκητον αὐτῆν εἰδήσιν ἡ ἀγαπητῆ μου σύζυγος ἐξεδήλωσε τὴν λύπην της ἐλευθέρως καὶ ζωηρῶς, τὴν λύπην της τὴν τόσον φυσικὴν, ἔλαβον μίαν κακοηθεστάτην ἀνώνυμον ἐπιστολήν: «Ἡ σύζυγός σας περισσότερον ἔκλασε τὸν φίλον παρ' ὅσον θὰ ἔκλαιε

τὸν σύζυγον». Ποτὲ δὲν σὰς ἔκαμα λόγον περὶ τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς. Σὰς νὰ ὑποπτευθῶ! τὸν Ἀντωνάκη νὰ ὑποπτευθῶ!

— Ποῖος εἶν' αὐτὸς ὁ Ἀντωνάκης τὸν ὁποῖον ἀνακατεύετε τὴν ἡμέραν ἐν τῇ ὑπόθεσιν; ἀνέκραξεν ὁ Παντοδύναμος. Μήπως εἶνε τρίτος σύζυγος αὐτὸς, ὁ Ἀντωνάκης; Μὰ τὴν πίστιν μου ἀρχίζω νὰ τὰ χάνω.

— Μίαν λέξιν ἀκόμη, Παντοδύναμε, μίαν μόνην, καὶ καλὴν. Τὴν ἡμέραν ποῦ ἐστεφανώθην τὴν κυρίαν, ἓνας παπᾶς, ἓνας καθὼς πρέπει παπᾶς, μοῦ εἶπε φανερὰ φανερὰ ἀφ' οὗ μοῦ ἐδιάβασε ταῖς εὐχαῖς ὅτι ἡ ἐνωσίς μας ἐπάνω εἰς τὴν γῆν εἶνε προσωρινὴ καὶ ὅτι θὰ ἐνωθούμεν μὴ γιὰ πάντα εἰς τὸν οὐρανόν.

— Καὶ εἰς ἐμένα, Παντοδύναμε, ὑπέλαβεν ὁ Παῦλος, τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου μας εἰς τὴν Μητρόπολιν, ἓνας δεσπότης, τ' ἀκούσατε, ὄχι ἓνας παπᾶς ἀπλοῦς, ἀλλὰ ἓνας δεσπότης, ἓνας μητροπολίτης—μοῦ εἶπε μετὰ τὰ ἴδια λόγια, ὅτι θὰ εἴμεθα γιὰ πάντα ἠνωμένοι εἰς τὸν Παράδεισον μετὰ τὴν Ἰωάννα μου.

— Τὰ πράγματα μπερδεύονται πολὺ, ἐψιθύρισεν ὁ Παντοδύναμος, μπερδεύονται παρὰ πολὺ. Οἱ ἀντιπρόσωποί μου εἰς τὴν γῆν φέρονται πολλάκις πολὺ ἀσυλλόγιστοι. Ἀλλὰ ἐπὶ τέλους, κυρία, ὁμιλήσατε καὶ σεῖς, εἰς σὰς μένει ἡ ἐκλογὴ, ἀποφασίσατε.

Καὶ τότε ἡ νεαρὰ χήρα περιπόρφυρος καὶ λίαν συγκινημένη:

— Ἄν ἔχετε τόσον μεγάλην καλωσύνην, ὅσην λέγετε, Θεὲ, δόσετέ μου τὴν ἀδειαν, νὰ τὰ ταιριάζω μετὰ τὸν κύριον Ἀντωνάκη ὅστις εἶνε ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο σύννεφον πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ μοῦ κάνει νεύματα πρὸ ἐνὸς τετάρτου τῶρα.

Ἐστρεψα τὴν κεφαλὴν καὶ παρετήρησα πραγματικῶς τὸν Ἀντωνάκη ὅστις πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἐν τῷ μικρῷ του σύννεφῳ ἐξετέλει ἐρωτικωτάτην καὶ ἐχφραστικωτάτην παντομίμην.

Καὶ ἄλλος φίλος, ὁ Σερικούρτ! Ἡ θελκτικὴ ἐκείνη καλλονὴ ἦτο προωρισμένη, τὸ ἐπαναλαμβάνω, νὰ καθίστῃ εὐδαίμονας τοὺς φίλους μου μέχρι τῆς αἰωνιότητος, καὶ ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Πῶς δὲν μοῦ τὸ ἐλέγετε ἀμέσως; ἀπεκρίθη ὁ Παντοδύναμος. Ἐτσι παύει ἡ φιλονικία. Συμβιβάσατέ τα μετὰ τὸν Ἀντωνάκη. Τί θέλω ἐγὼ; νὰ εἴσθε εὐτυχῆς εἰς τὸν Παράδεισον, ἀφ' οὗ εἰς τὸν κόσμον ἦσθε καλὴ χριστιανή.

Καὶ εἰς αὐτὸ ἐπάνω ἐξύπνισα ἐκπληκτος ἔξαφνα· τὸσον ζωηρὸν καὶ ἀνέλπιστον μοῦ ἐφάνη τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἀπὸ στόμα τοῦ Παντοδυναμοῦ.

κατὰ τὸν Ludovic Halevy

Ἰουλιανός.